

OPSTAAN OM TE REDDEN

Om de verwoesting van de ellendigen en het gekerm van de armen zal Ik nu opstaan, zegt de HEERE. Ik zal in veiligheid brengen wie hij weg wil blazen

Psalm 12, 1-9 (6) HSV

Gemeente des Heren, broeders en zusters

Psalm 12 is erg onbekend. Maar uit het leven gegrepen. Als je ogen er voor open gingen. Het gaat over grootspraak. Waarheid die struikelt. Gebral of gevlei van leiders die een schijn van recht ophouden. Schreuwende kranten. Slimme reclames. Omhoog slijmen, naar beneden trappen. Zijn wij zelf wel trouw aan de waarheid? Aan onze roeping? Elders lijdt de kerk onder geheime politierapporten en arrestaties ¹.

Wat kan de rechtvaardige doen als de grond onder alles wegzinkt. Als niemand trouw is of waarheid spreekt? ² De dichter bidt om redding: Help! (1-5) De God van Israël spreekt dat Hij nu opstaat om te redden (6) omdat zijn zuiver woord weerbaar maakt om zelf ook op te staan (7-9).

Bidden om redding (1-5)

De dichter bidt voor slachtoffers van geweld. Grootspraak verkracht het recht van zwakken ³. Het opschrift *van David*

---

¹ Ranglijst Christenvervolging <https://www.opendoors.nl/ranglijst>.

² Psalm 11, 3 en Psalm 12, 2 NBV.

³ Over Psalm 12 Jacobson R.A. (2014) Psalm 12 in N. Declaissé-Walford, R.A. Jacobson & B.L. Tanner *The Book of Psalms* 151-157 Grand Rapids / Cambridge: Eerdmans. Gemeren, W.A. (2008) *Psalms* 165-169 Grand Rapids: Zondervan. Kidner, D. (1973 repr. 2008) *Psalms 1-72* 91-93 Nottingham / Downers Grove: Inter-Varsity Press / InterVarsity Press. Kraus, H.J. (1978 5. Auflage) *Psalmen* 2 Bnd. 233-239 Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag.

is waarschijnlijk later toegevoegd ⁴. Mogelijk is de dichter tempelprofeet zoals Jeremia en Habakkuk ⁵. Hij is een voorbidder zoals profeten vóór de ballingschap waren ⁶.

Kracht van dwaling

Leugentaal is van alle tijden. Psalm 12 bedoelt de macht van propaganda. Propaganda manipuleert en is soms moeilijk te doorzien. Christenen die in de WO-II actief waren in het Derde Rijk zijn een baken in zee. De kracht van de dwaling is enorm als ons leven om ons zelf draait. Wie bezig is met zichzelf ziet anderen niet. Zelfzucht verzwakt weerbaarheid en ruilt waarheid in voor illusies. Zo ging het in Israël en de dichter van Psalm 12 zag de morele chaos die daarvan het gevolg was. In die verwarring geeft hij geestelijke leiding.

Verbroken verbondsliefde

Israël kende Gods trouw en waarheid. Maar koningen,

---

⁴ Het opschrift verwijst naar een verzamelbundel en is te vertalen als *behorend bij David*. Kraus 16-17. VanGemeren 45-46. Jacobson 11-13. Wenham, G.J. (2012) *Psalms as Torah* 35-37 Grand Rapids: Baker Academic. Vergelijk bij ons de bundel van Johan de Heer die veel liederen bevat die niet door hemzelf zijn gemaakt. Als psalm van David zelf zou gedacht kunnen worden aan de opstand van Absalom.

⁵ Zo Jacobson 151-152 en Kraus 235. Soms maakten profeten deel uit van het profeten-establishment zoals Jesaja en Ezechiël. Redditt, P.L. (2012) *History of Prophecy* en Matthews, V.H. (2012) *Prophecy and Society* beiden in M.J. Boda & J. G. McConville *Dictionary of the Old Testament Prophets* 589 en 627-629 Downers Grove / Nottingham: IVP Academic / Inter-Varsity Press.

⁶ Hosea 4, 1-4 en 7, 3-4. Jesaja 9, 12-16. Jesaja 57,1-2. Micha 7, 2-7. Jeremia 5, 1-3. VanGemeren 165. Kraus 235. Kraus en Jacobson zien verwantschap met Habakkuk die oordeel aankondigt en daarover ontzet voorbede doet. Kraus 235 en 237. Jacobson 151. Over Habakkuk als tempelprofeet Bruce, F.F. (1998) Habakkuk in Th. E. *McComisky The Minor Prophets* 831-837 Grand Rapids: Baker Academic. Bruckner, J.K. (2012) Book of Habakkuk in M.J. Boda & J. G. McConville 291 en 295.

priesters en profeten braken met God ⁷. God is waarheid ⁸. Als wij dubbelhartig met waarheid breken gaat het fout. De ongerechtigheid groeit en liefde vriest onverschillig dood ⁹. Ijskoud. De rechtvaardige staat tegenover de goddeloze zegt Psalm 1 ¹⁰. De wijze leeft in Gods wegen. De dwaas niet. Die grijpt met gladde taal naar eigenwaan ¹¹. Pilatus' vraag *wat is waarheid?* verkrachtte het recht van Jezus ¹². De dwaas zegt in zijn hart *Er is geen God* zegt Psalm 14. Zo leeft hij. Dat raakt ook ons zei Paulus: er is niemand die goed doet ¹³. Overdreven? Enghartige taal van een naargeestig man? Paulus had het uit het psalmenboek. De psalmen 9 – 14 vormen na Psalm 8 een tegenstelling. Die bezingt Gods glorie en de heerlijkheid van de mens die God schiep ¹⁴. Zó zijn we bedoeld (Psalm 8). Dit is wat wij zien (Psalmen 9-14). Psalm 12 weerspiegelt levens zonder God ¹⁵. En wij? Waar staan wijzelf? Zijn wij wel weerbaar? Of zijn we bang?

---

⁷ In Juda en Jeruzalem vierde afgoderij hoogtij onder Achaz, Manasse en Jojakim. Koningen als Hizkia en Josia hebben dat niet kunnen stoppen.

⁸ Noordegraaf, A. (2005) *Waarheid* in A. Noordegraaf e.a. *Woordenboek voor bijbellezers* 664-669 Zoetermeer: Boekencentrum. Wildberger, H. (1971) *'mn fest, sicher en Stoebe, H. J. (1971) hæsed Güte beide* in E. Jenni/C. Westermann *Theologisches Handwörterbuch zu AT* 196-199 en 618-619 München / Zürich: Kaiser Verlag / Theologischer Verlag.

⁹ Zegt Jezus volgens Matteüs 24, 12.

¹⁰ Psalm 1 geldt als inleiding op heel het psalmboek. Tucker Jr. ,W.D. (2008) I. Book of Psalms in Tremper Longman III & P. Jens *Dicionary of the Old Testament Wisdom, Poetry & Writings* 589-590. Downers Grove / Nottingham: IVP Academic / Inter-Varsity Press. VanGemeren 34-35. Jacobson 46 n. 102. Wenham 34-35 en 78.

¹¹ VanGemeren 84-89. Wenham 139-166.

¹² Johannes 18, 33 – 38 (38) en Johannes 19, 1-16 (16).

¹³ Romeinen 3, 10.

¹⁴ VanGemeren 140, 174. Jezus vervulde Psalm 8 zegt Hebrëeën 2, 5-19.

¹⁵ Psalm 9, 14 – 21. Psalm 10, 1 – 10. Psalm 11, 2 – 3. Psalm 12, 1-4 en 9. Psalm 13, 5. Psalm 14, 1 – 4. Paulus verwijst naar Psalm 14, 3 in Romeinen 3, 10 en naar Psalm 10, 7 in Romeinen 3, 14.

Weerbaar?

Durven wij God niet vertrouwen? Dat maakt bang. Angst reageren wij af met zelfbescherming. Dan zien we anderen niet. Weduwen, wezen, vreemdelingen en zwakken raken in de knel als wij voor onszelf gaan ¹⁶. Kinderen. Ouderen. Gestrand langs de snelweg van het leven. Alleenstaande moeders. Ongeboren leven. Asielzoekers. Wij hebben geen natuurlijk zelfreinigend vermogen in onze genen zitten.

Kwaad wordt alleen overwonnen als het wordt opgeruimd en vervangen door liefde. Dat doet de Heilige Geest als je Jezus navolgt. Biddend. Voor anderen en jezelf. Weerbaar ben je pas als je in alles redding alleen van Hem verwacht. Dat doet deze dichter. Een S.O.S. bericht naar God. Help!

God staat op (6)

Midden in dat gebed spreekt God zijn reddend woord. Een profetisch Godswoord. Godsspraak stopt grootspraak.

Godsspraak

God zelf spreekt. Bidden is relationeel. Bidden is antwoord geven. Ik hoor nooit iets van God zei een kerkverlater. Bid je dan wel was de reactie en lees je de Bijbel? God spreekt. Antwoord je ook? Besef je hoe erg het voor God is als Hij ons mist en niks van ons hoort? God vraagt ons: mag Ik nog eens wat van je horen? Hij hoopt op het antwoord van ons hart. Zonder gebed hoor je weinig van God. De bidder

---

¹⁶ Leviticus 19, 9-10 en Deuteronomium 24, 17-22. Job zegt in Job 29, 12-16 en 31, 16-22 dat hij zich daaraan hield. Profeten kritiseerden nalatigheid in de zorg voor armen (Amos 5,4-13). In het N.T. lezen we woorden van Johannes de Doper daarover in Lukas 3, 11-12 en van Jezus in Lukas 14, 12-14 en van Jacobus in Jacobus 2, 1-13 en 5, 1-6. Het eindgericht zal uitgerekend hierover gaan (Matteüs 25, 31-46).

in Psalm 12 weet zich geen raad met de nood van zijn volk: Help! Wie zó bidt krijgt antwoord. Nu sta Ik op zegt de HEERE. Hij grijpt in. Zo is de God van Israël ¹⁷.

Om lijden van armen

Waarom ? Omdat armen er slecht aan toe zijn. Niet om de rechten van armen staat God op. Maar om hun pijn. Zijn hart gaat uit naar wie verdrukt wordt. God staat op tegen wie zorgeloos eigen voordeel zoekt. Zo redde Hij Israël uit slavernij in Egypte. Uit verdrukking en ellende. Om zijn verbond met Abraham ¹⁸. Zijn naam is HEERE ¹⁹. Hij is in liefde nabij wie op Hem hoopt. Hij vraagt naar ons hart.

Nu

Nu sta Ik op zegt God. Een profetisch woord .Opvallend. Nu? Psalm 12 eindigt in vers 9 zoals hij begon. Goddelozen rennen heen en weer. Mensen gaan van kwaad tot erger. Nu? Als alles gewoon doorgaat? Dat is het Godsgeheim van Psalm 12. God is in Jezus Koning over alles ²⁰. Koning die recht en gerechtigheid doet – en recht zet wat koningen in Israël lieten liggen ²¹. Hij leert ons mensen zien met zijn ogen. Als schapen zonder herder. Om mee te bidden om werkers in de oogst die Gods goede woord goed brengen ²².

---

¹⁷ Als gebed in de Psalm 3, 7. Psalm 7,6. Psalm 9, 20. Psalm 35, 2 Psalm 44, 27. Als belijdenis in de psalmen 68, 2 en 102, 14. Als Godsspraak in Habakkuk 1, 5-11 en 2, 2-5 en in Jesaja 33, 10-12.

¹⁸ Exodus 2, 24 en Exodus 4, 7. Psalm 79, 11. Psalm 102, 13-18.

¹⁹ Vijf keer staat de verbondsnaam van God in Psalm 12, 2, 4, 6, 7 en 8.

²⁰ Psalm 2 en 110 die in het Nieuwe Testament overduidelijk en breed op Jezus Christus worden betrokken *The Greek New Testament* (2014) ed. B. Aland, K. Aland e.a. 871 en 873.

²¹ Psalm 72. Psalm 102.

²² Matteüs 9, 36-38. Zo Luther die in Psalm 12, 6-7 de zuivere prediking bedoeld ziet. Luther, M. (1959) *D Martin Luthers Psalmen-Auslegung* (Hrsg. E. Mülhaupt) 1. Band 183 Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht.

God staat op. Godsspraak voor wie niets overhield dan tranen en pijn om zonde en onrecht ²³. God heeft lief en kent ons tot in detail. Er is verwachting zelfs voor wie alleen maar vloeken en leugens sprak. Zijn naam is een bewogen uitnodiging om je leven aan Hem te geven. Nu. Als alles gewoon doorgaat. Hij verandert wel ons hart en maakt ons weerbaar tegen grootspraak. Met zijn woord.

Opstaan tot redding (7-8)

De dichter bad om hulp. God staat op tot redding. Daarom roept deze dichter ons op om hetzelfde te doen als hij deed.

Woorden van de HEERE

Opstaan in een voorbiddend leven en eenvoudig bouwen op de woorden van God. Die woorden zijn zuiver. Als zilver. Erts met zilver erin gaat in het vuur om zilver uit te smelten. Afval wordt weggegooid. Zo zuivert God ²⁴. Zijn woorden zijn zuiver als zilver dat zeven keer in een oven was. Zeven keer? Dat is beeldspraak. In de Godsspraak kan geen vuil zitten! Omgekeerd aan de arrogantie van vleiers. Die horen geen heilzame woorden. Dan gaan de vingers in de oren. Dat leeft in ons allemaal ²⁵. Niemand wil terecht gewezen worden. Maar wie maakt ons eigenlijk wijs dat de woorden van God er niet toe doen? Dat is het werk van de vader van alle leugens zegt Jezus ²⁶. Grootspraak maakt

---

²³ Calvin, J. (1845) *Commentary on the Book of Psalms* ed. J. Anderson.

²⁴ Psalm 66, 8-12 (10) VanGemeren 503-504. Tanner, B (2014) in N. Declaissé-Walford, R.A. Jacobson, B Tanner *The Book of Psalms* 535.

²⁵ Het slot van vers 9 wordt in de NBV en ook door Kraus 234, Van Gemeren 169-169 en Jacobson 153– anders dan in de HSV – betrokken op *alle* mensen en niet alleen op de *gemeenten* onder de mensen (HSV).

²⁶ Genesis 3 tekent de leugen als bron van alle kwaad, dat culmineert in de grootspraak van het beest de valse profeet in Openbaring 13.

bang. Met intimidatie wil satan tot zonde verleiden. Daarom zond God zijn Zoon om de werken van de duivel te verbreken²⁷. Door ons hart één te maken voor God.

Één van hart

Wie de zuivere woorden van God niet wil horen verdwaalt op zelfgekozen wegen. Dan gaat ons hart alle kanten uit en draait zinloze rondjes. Dubbelhartig. Wij zeggen vaak maar wat. De tong blijft een onbedwingbaar kwaad²⁸. Laten wij dat belijden. God staat op! Blijven wij zitten? Ik zal opstaan zei de verloren zoon en naar mijn vader gaan en zeggen: Vader ik heb gezondigd tegen de hemel en voor u. Ik ben niet meer waard uw zoon te heten. In Gods Vaderarmen wordt ons hart rein²⁹. God leert ons met één mond te spreken³⁰. En liefhebben uit een rein en ongedeeld hart³¹.

Psalm van Jezus

Deze onbekende psalm stond ook in het psalmboekje van Jezus. We ontmoeten er Jezus Christus in. God hoort elke klacht van armen die Hij redt³². Wij spijkerden Jezus wel de wereld uit. Maar Hij beleed als volmaakte Mens voor Pilatus het recht van God. Hij nam onze schuld en dood op zich. God wekte Hem op. Ik sta op zei God en gaf zijn Geest als voorspraak. Hij spreekt levend woord als levend water. Wie

---

²⁷ Johannes 8, 43-46 (44). Jezus is door God gezonden om de werken van de duivel te verbreken. 1 Johannes 3, 8. Jezus is Gods 'model' van de volmaakt bedoelde mens van Psalm 8 volgens Hebréeën 2, 5-18.

²⁸ Jakobus 3 over de gevolgen van de zonde van de tong.

²⁹ Lukas 15, 11-24.

³⁰ Gods belofte voor Israël dat uit de ballingschap zou terugkeren is eenheid van hart volgens Jeremia 32, 36-41 (39). Ezechiël 14-21 (19-20).

³¹ Als belofte om je hart te bewaren in Spreuken 4, 23, als gebed om een rein hart in Psalm 19, 15 en Psalm 86, 11 en als gebod van Jezus in Matteüs 22, 34-40 (37) om God lief te hebben met een ongedeeld hart.

³² Matteüs 5, 3-12. Zoals Jezus ons van God zegt Matteüs 9, 35-38.

zijn woorden drinkt ontvangt de Heilige Geest als bron van levend water voor anderen. Zijn bloed reinigt van alle zonden als wij die belijden en de waarheid in liefde doen ³³. Hij redt wie middenin de taalvervuiling zijn hulp inroept.

Wat betekent dat concreet voor ons als Kerk in de wereld?

(1) *Bewaar het Woord*. Niets is zo kostbaar als het Woord van God die ons liefheeft en die ons leert liefhebben. God gaf zijn Zoon als onze hoogste koning, priester en profeet.

(2) *Blijf bij Jezus*. Geef foute woorden aan Hem en leef uit de doop. Het bloed van Jezus Christus Gods Zoon reinigt van alle zonden ³⁴. Niemand wast zich toch met vuil water ³⁵ ?!

(3) *Sta zelf op*. Voor ons is opstaan knielen. Navolging van Jezus maakt ons klein genoeg om te bidden en anderen te redden. Door lief te hebben met daden en woorden ³⁶.

(4) *Volhardt*. Laat je niet intimideren of verleiden. Dezelfde strijd is overal. Blijf verbonden met Jezus en blijf liefhebben tot Hij komt om Israël, de Kerk en de schepping te redden.

Amen

Nieuwegein

17 februari & 3 maart 2019

Preeksamenvatting – voor vragen en reacties:

ds. Cor van Dis
Lierseschans 8
3432 ET Nieuwegein
06-36271048
cnvd@solcon.nl

---

³³ Johannes 7, 37-39 en 1 Johannes 1, 8 – 2,2.

³⁴ 1 Johannes 1, 5 – 2, 2.

³⁵ Efeze 6, 25 ^b -26 (26) over de reiniging van de gemeente door het waterbad van het woord – die in de doop zichtbare betekenis krijgt.

³⁶ Exodus 23, 1. Leviticus 19, 11-16. Deuteronomium 5, 20 en 25, 13-16.